

Lacep., Riss., Cuv. et Valenc., Guichen., Linn., Bloch, CBp., Günth., Canestr.; *Equiselis*, Rond.

Nom vulgar: Doradu, Tarragona; Llampuga, Menorca.

Sub-família dels Xipheini.

Gènere, XIPHIAS.

Xiphias gladius, Linn.

Syn.: *Xiplias gladius*, Cuv. et Valenc., Guichen., Lacep., Bloch, Rosenthal., CBp., Günth., Schleg., Canestr.; *Xiphias piscis*, Willugh.; *Xiphias*, Bell.; *Gladius*, Salvian.

Nom vulgar: Peix espasa, Tarragona; Emperador, peix espasa, Menorca.

Sub-família dels Echeneini.

Gènere, ECHENEIS, Arted.

Echeneis remora, Linn.

Syn.: *Remora*, Couch., Yarr., Rond., Aldrov.; *Echeneis remora*, Lacep., Riss., Bonnat., Bloch, Rafin., Cuv., Rosenthal., Costa, CBp., Günth., Canestr.

Nom vulgar: Pegas, Tarragona; Rémora, Barcelona.

Les serps y els aucells

Es cosa ben comprovada y que cap naturalista posa ya en dupte, que si per casualitat un aucell se trova en presencia d'una serp, l'aucell, com si's sentís possehit d'una forsa irresistible que l'atragués cap a la serp, s'hi acostava poch a poch, tot piulant y saltant de branca en branca o a petites voladetes, fins que per a la fi acaba per ser presa de las seves dents. Lo poble ignorant, aficionat de sí a lo marvellós, creu que la serp té la propietat de xuclar l'aucell de la mateixa manera que lo

pistó d'una bomba aspirant xucla l'aigua d'un pou; lo mes il·lustrat explica aquest rar fenomen per una forsa magnética que tindria la serp, semblant a la que té l'hipotizador respecte de la persona hipnotizada. Los naturalistas tot admetent lo fet, rebutxan aquestes duas explicacions. Per etzar se'm presentá un día l'ocasió de poder observar de ben alavora un cas d'aquesta naturalesa, cas que tal vegada pugui portar alguna llum a la qüestió.

Eram al Septembre de 1902. En una gran aucellera que tinch en lo jardí de casa y que contenia com a cosa d'una cinquantena d'aucells de totes classes y paisos, mentres jo'ls estava contemplant distretament desde una glorieta que hi ha enfront d'ella, vaig observar una cosa anormal en los aucells. Gran part d'ells, tot plegat, baixan a terra y s'arremolinan a l'entorn d'un punt movent gran gatzara. De moment no vaig comprendre quina era la causa que atreya d'una manera tan inusitada l'atenció dels aucells, quan al cap de poch rato de més atenta observació sense móurem del lloch ahont seya, m'adoní que era una serp (*Coelopeltis monspessulanus*) de 85 centimetres de llargaria. A les hores, sigui que la serp s'adonés de mí, sigui que temés ser descoberta ab tanta cridoria por algun natural enémich seu, sigui que volgués aïllar los aucells, va empendrer la marxa cap a un extrém de la aucellera, y al arribarhi va sortir travesant lo filat. Com se comprendrá fácil me va esser agafarla y matarla. Lo trajecte que va tenir que recórrer la serp pera sortir de la aucellera era próximament d'uns tres metres y durant tot lo camí la seguiren los aucells; los del país anaven peonant al costat d'ella a la distancia d'uns 40 centimetres, essent un rossinyol (*Lusciolaluscini*) y una cucuyada (*Certhilanda cristata*) els que l'hi anaven més a la vora; els senegalins (aucells exòtichs pertanyents al genre *Estrellda*) en lloch de peonar feyan lo camí a voladetes agafantse en el filat.

Després d'haver observat tot axó, vaig voler experimentar lo que farien els aucells devant de la serp morta, y a n'aquest fi la vaig ficar altra volta dintre l'aucellera y en lo meteix lloch que ocupaba quan me adoní d'ella. Los aucells feren exactament lo meteix que havien fet quan era viva, essent aquesta vegada un aucell dels trópichs, lo cantor d'Àfrica (*Fringilla musica*) qui s'hi atansá més. Al cap d'una estona els aucells ja no'n feren cas d'ella y s'escamparen altre volta per l'aucellera.

Aquest experiment ja prova per sí sol que no es la força magnética y molt menys lo xuclar de la serp qui atrau los aucells. ¿Donchs quina será la verdadera causa d'aquesta especie d'encisament? Jo crech que sols la curiositat, y ho comproba un cas semblant que una altra vegada vaig observar en la meteixa aucellera, encar que sols hi prengueren part los senegalins. Qui aleshores motivaba la fresa y la cridoria no era pas una serp, sinó un gros cargol bover (*Helix aspersa*) que anava caminant calmosament arrossegantse per terra. Per fi, si no n'hi hagués prou ab axó pera probar que es senzillament la curiositat qui remou de tal manera los aucells, basta introduir dintre l'aucellera un objecte vistós, com un manat de cintes, un ram de flors o fins un ramell de taronges pera que los senegalins fassin lo meteix que feren ab la serp y ab lo cargol. A lo que sembla per l'observat, els aucells ignoran completament que la serp sigui un dels seus més temibles enemichs; donchs a coneixerla com a tal, farián lo meteix que fan sempre que passa un esparver per sobre l'aucellera, en qual cas, els menys voladors com lo pardal, verdum, etc. se sobressaltan en gran manera y procuran amagarse. Una vegada un butxí (*Lanius meridionalis*) se posá de sopte sobre l'aucellera, y entre l'esberament dels aucells, dos rossinyols del Japó (*Lyotrix luteus*) que hi tenia, se esparveraren de tal modo que semblaba s'haguessin tornat boijos; y no obstant quan hi entrá la serp cap aucell va donar altres senyals que los de curiositat, sense havernhi ni un que manifestés la més petita por.

JACINTO BARRERA.

Teyá, Abril 1912.
